

KORXONADA AVTOMOBILLARGA TEXNIK XIZMAT KO'RSATISHNI TAKOMILLASHTIRISH

Rahmatov Utkirjon Farxod o'g'li

JizPI, "Transport vositalari muhandisligi" kafedrasida assistenti

Sotvoldiyev Xasanboy Rasuljon o'g'li

JizPI, AvaAX yo'nalish 102M-20 guruh magistranti

ANNOTATSIYA

Maqolada avtokorxonalarda avtomobillarga texnik xizmat ko'rsatishni takomillashtirish, ishlab chiqarish va texnika bazasini rivojlantirish samaradorligi, fuqarolarga tegishli yengil avtomobillarga servis xizmat ko'rsatish va ta'mirlashni takomillashtirishning eng muhim yo'nalishlari va avtomobillarga texnik xizmat ko'rsatish korxonasining qisqacha ishlab chiqarish texnik xususiyatlari yoritilgan.

Kalit so'zlar: *Avtokorxonalar, avtomobil, servis xizmati, Texnik xizmat ko'rsatish, ishlab chiqarish-texnika bazasi, yengil avtomobillar, ta'mir.*

АННОТАЦИЯ

В статье описаны наиболее важные направления совершенствования технического обслуживания автомобилей, эффективность развития производственно-технической базы, техническое обслуживание и ремонт легковых автомобилей и краткие технические характеристики предприятия технического обслуживания автомобилей.

Ключевые слова: *Автомобильная, автомобильная, сервис, обслуживание, производственно-техническая база, автомобили, ремонт.*

ABSTRACT

The article describes the most important areas for improving the maintenance of cars, the effectiveness of the development of production and technical base, the maintenance and repair of passenger cars and a brief description of the technical characteristics of the car maintenance company illuminated.

Keywords: *Automotive, car, service, maintenance, production and technical base, cars, repair.*

KIRISH

Avtokorxonaning qisqacha ishlab chiqarish texnik xususiyatlari.

O'zbekiston Respublikasida ishlab chiqarilayotgan va chetdan keltirilayotgan avtomobillarning salmog'i ko'payishi bilan avtomobillar servisi sohasining ahamiyati yanada oshib bormoqda. Aholi va tadbirkorlarga tegishli bo'lgan avtomobillarning sezilarli o'sishi, uni texnik jihatdan yaxshi holatda saqlash zaruriyati avtomobillarga

servis xizmat ko'rsatish stansiyalari bo'lgan avtotexnik xizmat ko'rsatish tizimining ishlab chiqarish-texnika bazasini yanada rivojlantirish va takomillashtirishni talab etadi.

Avtomobillar, o'z navbatida, tizimli ravishda mahsus kerak xizmatlar jumladan, tozalash-yuvish, tozalash, yonilg'i quyish, moy va boshqa operatsion materiallar, ularning texnik nazorati holati, yuzaga kelishining oldini olishga qaratilgan bir qator profilaktika va ta'mirlash ishlarini olib borish muddatidan oldin nosozliklar va nosozliklar, shuningdek tiklanish ularning birliklari, agregatlari, qismlari va tizimlarining yo'qotish ish faoliyatini oldini oladi. "Xizmat" ingliz tilidan tarjima qilingan "SERVICE" so'zi xizmatni anglatadi, xizmat ko'rsatish. Dunyoning ko'plab mamlakatlarida zamonaviy avtoservis mavjud korxonalarining keng tarqalgan va yaxshi tashkil etilgan tarmog'i, ham avtomobillarga xizmat ko'rsatish, va savdo yoki, ehtiyot qismlar va ular uchun materiallar, shuningdek ularni saqlash. Ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati avtomobil xizmati - bu tizimning ajralmas qismidir avtomobil transporti, mulkchilik shaklidan qa'tiy nazar, xizmat ko'rsatadi uzluksizlik, muntazamlik, ishonchlilik, xavfsizlik va ta'minlashga qaratilgan.[1]

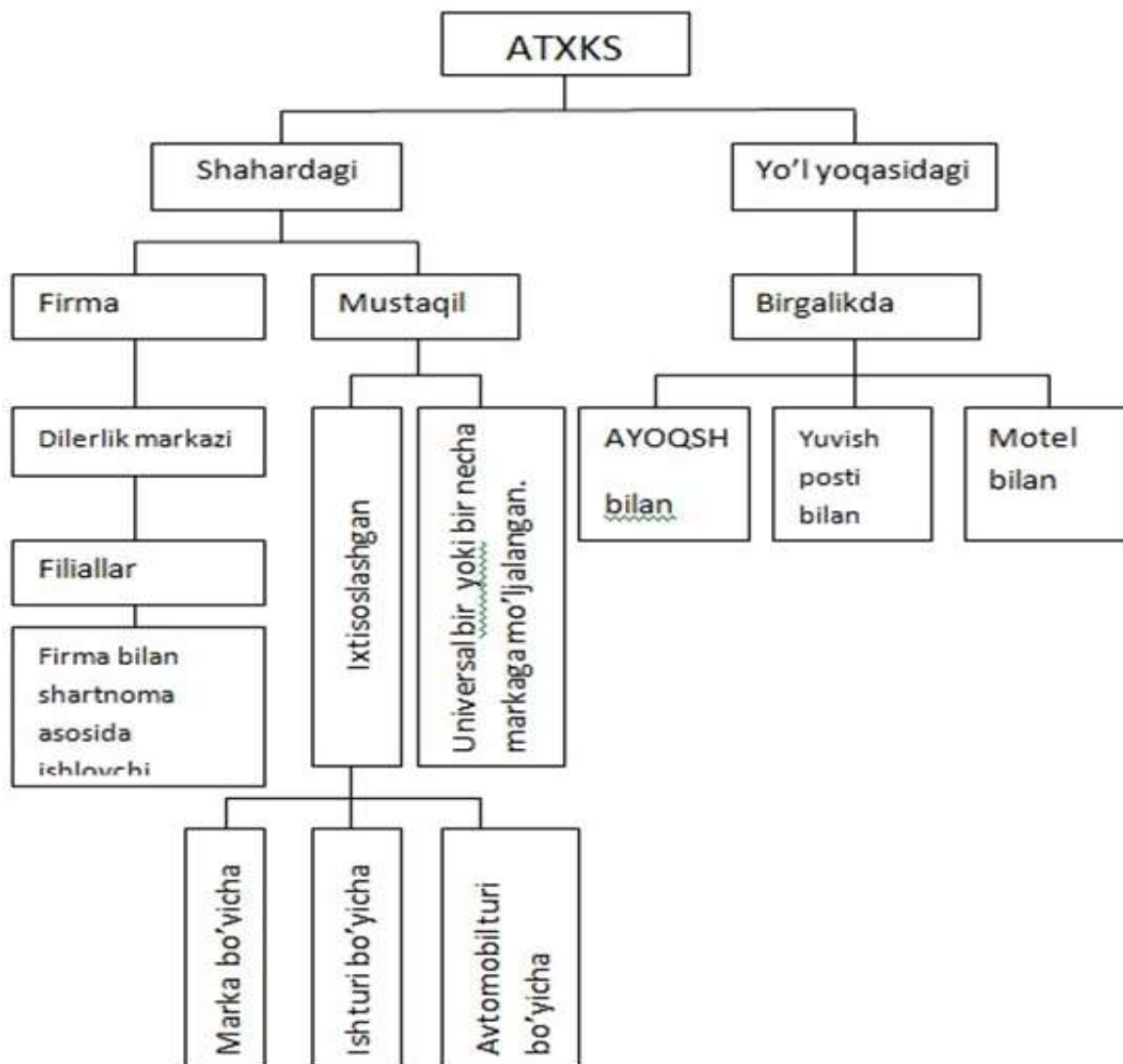
ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODLAR

Mazkur maqolani tahlil qilish jarayonida ilmiy bilishning mantiqiylik, tarixiylik, izchillik va obyektivlik usullaridan keng foydalanildi. Avtokorxonalarda avtomobillarga texnik xizmat ko'rsatishning ahamiyati va uning xususiyatlari ushbu maqolada keng ko'rsatilgan va yangicha yondashuvdan foydalanish bo'yicha maslahatlarham berib o'tilgan.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Mavjud avtomobil transporti korxonalarini qurish, kengaytirish va rekonstruksiya qilish va texnik qayta jihozlash ilmiy-texnik taraqqiyotning zamonaviy talablari va iqtisodiyotni yangi bozor munosabatlariga o'tish shartlariga javob berishi kerak.

Zamonaviy sharoitda yakka tartibda foydalaniladigan avtomobillar parkining o'sishi ishlab chiqarish-texnik bazaning o'sishidan ancha oldinda bo'lib, buning natijasida servis xizmat ko'rsatish va ta'mirlash xizmatlariga bo'lgan ehtiyoj to'liq ta'minlanmaydi. Shunday qilib, mavjud avtomobillarga servis xizmat ko'rsatish (ATXK) korxonalarini rekonstruksiya qilish va qayta jihozlash faqatgina avtomobillar parkining o'sishi bilan bog'liq barcha muammolarni hal qila oladi.

1-jadval. Avtoservis korxonalarini tasnifi.

Bundan tashqari, avtotransport korxonalarini faoliyat yuritadigan zamonaviy sharoitlar yangi talablarni keltirib chiqarmoqda, bu talablar esa o'z o'rnida yangi korxonalarini qurishda qondirilishi mumkin. Shu bilan birga, namunaviy loyihalarni amalga oshirish har doim ham bugungi talablarga javob bermaydi, chunki ularning aksariyati 10 va undan ko'p yillar oldin ishlab chiqilgan. Bundan tashqari, namunaviy loyiha nafaqat geografik joylashgan o'rnida, balki loyihani amalga oshirish shartlariga bog'liq bo'lgan barcha o'ziga xos mahalliy sharoitlarni amalga oshirishga qodir emas. [2]

Avtokorxonada avtomobillarga servis xizmatini ko'rsatishni takomillashtirish va ishlab chiqarish texnika bazasini rivojlantirish samaradorligi asosan quyidagi loyiha yechimlarining sifati bilan belgilanadi:

ilm-fan va texnologiyadagi ilg'or xorijiy tajribani amalga oshirish loyihalarida yangi korxonalar yoki uchastkani (zonani) ishga tushirish vaqtida texnik jihatdan ilg'or bo'lib, aholining avtotransport vositalariga servis xizmat ko'rsatish talablariga muvofiq to'liq servis xizmat ko'rsatishni ta'minlash;

shaharsozlik va arxitektura yechimlarining yuqori darajasi, ya'ni, joylashish jihatdan qulayligi;

yerdan oqilona foydalanish, ekologiya va atrof muhitga minimal salbiy ta'sir; texnik xavfsizlik, portlash va yong'in xavfi va boshqalar.

mehnat talab qiladigan ishlarni qisqartirish, ish o'rinlari va postlarni yuqori samarali uskunalar bilan jihozlash;

Fuqarolarga tegishli yengil avtomobillarga servis xizmat ko'rsatish va ta'mirlashni takomillashtirishning eng muhim yo'nalishlari quyidagilardir:

sanoat asosida ishlab chiqarishning konsentratsiyasi, ixtisoslashuvi va kooperatsiyasi (birgalikda ish olib borishi)ni texnik-iqtisodiy asoslash;

ishlab chiqarish jarayonlarini avtomatlashtirish va mexanizatsiyalash darajasini oshirish;

operatsiyalarning standart majmuasiga asoslangan ilg'or texnologik jarayonlarni qo'llash;

moddiy-texnika ta'minoti tashkil etilishini takomillashtirish;

asosiy ishlab chiqarish vositalaridan foydalanish samaradorligini oshirish va sanoatning moddiy va mehnat sarfini kamaytirish;

xizmat ko'rsatishning zamonaviy shakllarini, masalan, obuna va xizmat ko'rsatish kitoblarini, dastlabki buyurtma bo'yicha, shuningdek, chiqish brigadalariga xizmat ko'rsatish va boshqalarni o'zlashtirish.;

texnologik va qurilish qismida amalga oshirilgan yangi loyihalardan foydalanish va mavjud avtomobillarga servis xizmat ko'rsatish stansiyasini rekonstruksiya qilish (ularning tarkibi va quvvatini asoslashda ish turlari bo'yicha haqiqiy ehtiyojni hisobga olgan holda, shuningdek, ularni bosqichma-bosqich rivojlantirish imkoniyatlarini hisobga olgan holda);

xizmatlar ishlab chiqarish va sifatini boshqarish tizimlarini joriy etish, kadrlar tayyorlash va ular bilan maqsadli – tarbiyaviy va zamonaviy ishlar dasturini kengaytirish;

xizmatlar sifati kafolatini oshirish va uni moddiy va ma'naviy rag'batlantirish chora-tadbirlarini ishlab chiqish;

Ishlab chiqarish faoliyatini boshqarish avtomobillarga servis xizmat ko'rsatish stansiyasi, mehnat xarajatlari samaradorligini oshirish va resurslarni oqilona sarflashda asosiy ishlab chiqarish fondlaridan foydalanish ham avtotransport vositalaridan texnik foydalanishning dolzarb vazifalaridan biridir.[5]

1-rasm.yengil avtomobillarga servis xizmat ko'rsatish[4]

Korxonaning qisqacha ishlab chiqarish texnik xususiyatlari.

Aholining universal vositachiligi, yo'llarda avtomobillar sonining ko'payishi va transport tezligini oshirish transport vositalarining texnik holatiga bo'lgan talablarni kuchaytiradi va avtomobil tizimlariga alohida e'tibor qaratishni taqazo etadi. Rivojlanayotgan bozor iqtisodiyoti sharoitida avtomobillarga servis xizmat ko'rsatish tizimi yangi iqtisodiy munosabatlarga o'tishning eng murakkab va raqobatli jarayonlarni bosib o'tmoqda.

2-rasm. Korxonada avtomobillarga servis xizmat ko'rsatish.[3]

Yaxshi o‘ylangan texnik, iqtisodiy, ijtimoiy va zamonaviy tajribalar, asosiy ishlab chiqarish texnik salohiyat bugungi servis korxonalarida muhim o‘rin tutadi, ishchilar va muhandislar, yuqori malakali xodimlarning, rejalashtirilgan iqtisodiyotda va ishlab chiqarishda erishilgan sifat darajasi juda yuqori.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda hozirda avtokorxonalarda texnik servisga bo‘lgan talabdan kelib chiqib, texnik xizmat ko‘rsatishni ishlab chiqarishining tajribasi va yuqori madaniyati ekanligini bilib oldik. Bugungi “Raqobat bozorida” raqobatbardosh servis xizmatini takomillashtirish zarur choralar ko‘rish ustuvorlik kasb etmoqda. Bugungi kunda bu ulkan salohiyat milliy iqtisodiyot ehtiyojlari uchun ish olib bormoqda. Shu bilan birga, ustuvorliklar yuqori intellektual mehnatdan, yetarlicha rivojlangan profildan va birlashma imkoniyatlaridan foydalanishga katta e‘tibor qaratilgan. Bu birinchi navbatda, avtokorxonada avtomobillarga texnik servisni takomillashtirish uchun xizmat qiladi. Mamlakatdagi hozirgi holatdan kelib chiqib texnik xizmat ko‘rsatish talab darajasida emas, buning uchun albatta ishlab chiqarish texnika bazasini talab darajasiga keltirish eng ustuvor vazifa, shu bilan bir qatorda malakasi chilangarlarni ishga jalb etish texnik xizmat ko‘rsatishni yuqori saviyaga olib chiqqan bo‘lardi.

REFERENCES

1. O‘G, G. O. U. B., & Jaloldinov, L. (2021). AVTOMOBILLARGA TEXNIK VA SERVIS XIZMAT KO‘RSATISH USULLARI. *Academic research in educational sciences*, 2(11), 1062-1067.
2. Raxmatov, O., & Sotvoldiyev, X. R. O. G. L. (2021). AVTOTRANSPORT VOSITALARIGA MAVSUMIY SERVIS XIZMAT KO‘RSATISH TURLARI VA ULARNING XARAKAT XAVFSIZLIGIGA TA‘SIRI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 1(10), 1147-1151.
3. Адиллов, О. К., Умиров, И. И., & Уразов, Б. А. (2020). МЕТОДИКА ОПРЕДЕЛЕНИЯ ДЕТАЛЕЙ, КРИТИЧЕСКИХ ПО НАДЕЖНОСТИ АВТОМОБИЛЕЙ. *Academic research in educational sciences*, (1).
4. Адиллов, О. К., Умиров, И. И. Ў., & Барноев, Л. (2020). ТРАНСПОРТНИ ҲАВФСИЗ БОШҚАРИШ КЎРСАТКИЧЛАРИНИ БАҲОЛАШ. *Academic research in educational sciences*, (1).
5. Baxtiyorovich, A. I., & Ogli, R. U. F. (2021). YENGIL AVTOMOBILLARDA YOQILGI SARFINI KAMAYTIRISH USULLARI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 1(1).

-
6. Raxmatov, U. F. O. G. L. (2022). ICHKI YONUV DVIGATELLARIDA HAVO TARKIBIDAGI KISLORODNING YOQILG 'I SARFIGA TA'SIRI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(3), 348-353
  7. Suvanov, U., Hamraqulov, Y., & Agzamov, J. (2021). Transport vositasining texnik holat masalalari. *Academic research in educational sciences*, 2(2).